

N:o 79.

Ank. till Riksd. Kansli den 3 Maj 1870, kl. 6 e. m.

*Utlåtande, i anledning af väckt motion om nedsättning af den
godtgörelse, som till åtskilliga stapelstäder nu utgår
såsom ersättning för mistad tolag.*

(2:dra U. A.)

Enligt hvad Stats-Utskottet uti 4:de punkten af Utlåtandet, angående reglering af utgifterna under Riks-statens 7:de Hufvudtitel redan omförmält, har Herr *Nils Larson* uti en inom Andra Kammaren väckt motion (N:o 21) föreslagit, att Riksdagen måtte för sin del besluta, att beträffande godtgörelsen för mistad tolag till en hvar af de stapelstäder, hvilka före år 1857 voro till uppbärande af tolag berättigade, den nu medgifna tillökningen i nämnda godtgörelse af fem procent å den tulluppbörd, som öfverstiger det i Kongl. Brevvet den 18 December 1857 för hvarje stad utsatta tulluppbördsbelopp, icke vidare må, från och med år 1871, till någon af dessa städer utgå; att det en hvar af städerna Oscarshamn, Jönköping och Sölvesborg i stället för tolag beviljade anslag af tullmedlen från och med år 1871 icke må för något år utgå med högre belopp, än medeltalet af hvad staden i sådant afseende åtnjutit under åren 1864, 1865 och 1866; att staden Trelleborg från och med år 1871 icke må för något år undfå, i stället för tolag, högre belopp än medeltalet af hvad staden såsom tolagsanslag åtnjutit under åren 1868, 1869 och 1870; samt att Riksdagen måtte i 1871 års riksstat uppföra anslaget till ersättning åt städerna för mistad tolag med ett till 825,000 R:dr minskadt belopp. Sedan Riksdagen, med bifall till Utskottets i nyssnämnda punkt gjorda hemställan, beslutat, att anslaget för ersättning till städerna för mistad tolag, skall för nästa statsregleringsperiod till oförändradt belopp bibehållas, hvarigenom motionärens förslag, så vidt det afser förändring i bestämmelserna angående den för år 1871 utgående tolagsersättningen, blifvit af Riksdagen lemnadt utan afseende, får Utskottet nu afgifva det utlåtande, hvartill behandlingen af motionärens framställning i öfrigt gifvit anledning.

Till en början torde Utskottet böra erinra om hvad tillförene rörande ifrågasvarande ämne hufvudsakligen förekommit. Redan vid 1844 års riksdag framställde Kongl. Maj:t förslag om tolagens upphörande såsom en särskild, stapelstäderna direkt tillfallande, efter olika procentberäkning ingående afgift å inkommande och utgående varor, emot ersättning till dessa städer genom bestämda anslag af tullmedlen, hvarvid, enär genom den utredning af frågan, som Kommers-kollegium åstadkommit, visat sig, att tolags-inkomsten den tiden motsvarade ungefärligen 10 procent af tulluppbörden, Kongl. Maj:t föreslog det allmänna stadgande, att, i sammanhang med tullmedlens klarering, tio procent af tullafgifterna för såväl inkommande som utgående varor borde, under benämning af tolags-ersättning, genom Tullkamrarnes försorg debiteras, uppbäras och redovisas; men på anförda grunder och då, "utan att hafva ingått i någon pröfning huruvida den föreslagna regleringen vore förenlig med de stapelstäderna förunnade privilegier eller icke", Rikets Ständer ansågo de olägenheter, som af dess vidtagande kunde uppkomma, fullt motväga de angifna fördelarne, förklarade Rikets Ständer uti underdånig skrifvelse den 18 April 1845, att de trott sig icke böra till den nådiga propositionen lemna bifall.

Sedan de Svenska ledamöterna af den år 1855 nedsatta komité, som utarbetat förnyad förordning angående Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfarts-förhållanden, uti sitt den 2 Maj 1856 särskildt afgifna betänkande, med förslag till ny Svensk tulltaxa m. m., fästat särdeles vikt vid den omständigheten, att varuförseln mellan Sverige och utlandet vore, utöfver sjelfva tullafgiften, betungad med särskilda, ehuru i sammanhang med tullumgälderna utgående afgifter, samt, för afhjelpande af de häraf uppkommande olägenheter, bland annat äfven framställt förslag till tolagens upphörande såsom särskild beskattningstitel samt sättet för städernas godtgörande härför; — framställde Kongl. Maj:t, som i såväl dessa som öfriga af komitéen behandlade frågor inhemtat Kommers-kollegii och General-tullstyrelsens underdåniga utlåtanden, uti sin den 13 Februari 1857 till Rikets Ständer aflåtna proposition om förändringar i lagstiftningen angående tull- och andra dermed förenade afgifter, ett från såväl komiterades som Kommers-kollegii hemställa i viss mån afvikande förslag angående tolagens reglering i förut omförmälda syftning.

Efter pröfning af detta förslag förklarade dåvarande Bevillnings-Utskott uti sitt angående tullbevillningen och dermed sammanhängande ämnen afgifna Betänkande, bland annat, att Utskottet, som ansett de med förslaget afsedda fördelarne icke blott af enkelhet och lätthet vid tullbehandlingen, utan ännu mera af handelsfrihet att, oberoende af skiljaktiga ortafgifter, direkte söka de hamnar, som för varuomsättningen bäst lämpade sig, vara i ögonen fallande, fullkomligt delade den af Kongl. Maj:t uttalade åsigt, enligt hvilken rättvisa och billighet kräfde, att den verkliga inkomst, hvarje stad af tolagen uppburit, blefve till sitt fulla belopp ersatt, ävensom att en tillökning i denna tolagsersättning borde tillgodokomma hvarje stapelstad, i mån af rörelsens tillväxt derstädes, med fem procent af stadens stigande

tulluppbörd, men att då, med obetingadt godkännande af Kongl. Maj:ts förslag, skulle förknippas den oegentlighet, att en eller annan stad, der rörelsen kunde komma att aftaga, ändock blefve vid sin nuvarande inkomst bibehållen, intilldess Kongl. Maj:t och Rikets Ständer annorlunda förordnade, Utskottet ansåge denna oegentlighet både kunna och böra i sammanhang med den förevarande tolags-regleringen förebyggas, så att den alltid ömtåliga frågan om rubbning af samma reglering måtte i möjligaste mån för framtiden undvikas; hvadan Utskottet funne sig böra så till vida afvika från Kongl. Maj:ts förslag, att, under det å ena sidan, i enlighet med samma förslag, skulle stadgas, att hvarje stad skulle för den tulluppbörd, som öfverstege medelbeloppet af samma stads lika beskaffade uppbörd under åren 1853—1855, undfå tillökning i sin tolags-ersättning med fem procent af öfverstigande tullbeloppet, å andra sidan borde bestämmas, att, vid en *under* nämnda medelbelopp fallande tulluppbörd, afdrag å stadens tolagsersättning skulle iakttagas och beräknas efter samma procentförhållande, som egt rum emellan stadens tull- och tolags-uppbörd under omförmälda åren 1853—1855, endast med jemkning härå till närmaste fjerdedels procent; varande till ledning för dessa procentbestämmelser af Utskottet begagnade för sådant ändamål uti Kommers-kollegium upprättade tabeller. På dessa med flera anförda skäl, och i öfverensstämmelse för öfrigt med Kongl. Maj:ts förslag, hemställde Utskottet alltså:

att (utom den till 10 procent å tullbeloppet för alla inkommande varor bestämda afgift till handels- och sjöfarts-fonden) jemväl den, under benämning af tolag, efter olika grunder till städerna utgående afgift borde såsom särskild beskattningstitel upphöra, mot godtgörelse af tullmedlen, samt innefattas i den tullsats, som för varors in- eller utförsel genom tulltaxan bestämdes;

att, med upphörande på nämnda sätt af omförmälda tolag, derunder inbegripen såväl ordinarie stads- och allmän tolag som den i vissa städer särskildt utgående inqvarterings-tolagen, fattigvårds-tolagen och öfverflödsafgiften, hvilka omgälder, der de hittills såsom tolag utgått, jemväl skulle komma att upphöra och i tullsatserna inbegripas, stapelstäderna måtte, från och med den blifvande tulltaxans tillämpning, af tullmedlen undfå årlig godtgörelse, enligt föreslagen tariff;

att hvad anginge redan befintliga, men till uppbärande af tolag icke berättigade stapelstäder, Kongl. Maj:t måtte ega att, om anledning dertill vid pröfning af hvarje särskildt fall förekomme, i stället för tolag bevilja sådan stapelstad ett anslag af tullmedlen, motsvarande 5 procent af stadens årliga tulluppbörd;

att denna tolagsersättning icke finge, utan samtycke af Kongl. Maj:t och Rikets Ständer, förändras; samt

att det förändrade sätt, hvarigenom städerna komme i åtnjutande af den forna tolagen, ej skulle medföra någon rubbning i städernas tillförsäkrade dispositionsrätt öfver deras tolagsmedel och icke heller föranleda till förändring uti hittills gällande stadganden angående tolagens användande och stapelstädernas pligt att

hvert tredje år till Kommers-kollegium insända bestyrkta uppgifter öfver beloppet och användandet af de under nästföretgånga tre år influtna tolagsmedlen.

Detta förslag, hvaremot, utom andra, ofvanbemälda motionär, såsom då ledamot af Bevillnings-Utskottet, afgaf reservation, blef till alla delar af Rikets Ständer bifallet och sedermera under den 18 December 1857 jemväl af Kongl. Maj:t fastställt.

Vid 1859—1860 årens riksdag väcktes af samme motionär det förslag, att nyss omförmälda beslut åter måtte upphävas, samt de stadganden angående beräkningen och utgåendet af nämnda afgift, hvilka tillföre varit gällande, ånyo vinna tillämpning, intilldess en allmän och ändamålsenlig reglering af alla de utaf utrikes trafiken till stapelstäderna utgående afgifter kunde tillvägbringas. Bland motiverna härför anfördes, bland annat, att derest vid 1856—1858 årens riksdag ingen annan förändring i tulltaxan blifvit gjord, än att afgiften till handels- och sjöfartsfonden tillades då gällande tullsatser, och med antagande att trafiken förblefve oförändrad, skulle bruttoppbörden komma att ökas med jemnt det belopp, som de tillagda afgifterna tillsammans utgjorde; och då städernas tolagsersättning borde ökas med 5 procent af de belopp, hvarmed tulluppbörden ökades, komme Staten att, utöfver den beräknade ersättningssumman, betala tolag ej allenast för handels- och sjöfartsafgiften med 37,500 R:dr, utan äfven för tolagen sjelf med 40,786 R:dr årligen. Uti häröfver afgifvet Betänkande förklarade emellertid dåvarande Bevillnings-Utskott förhållandet vara, att när brutto-tulluppbörden inskränkte sig till den normala summa, som beräknades efter medelbeloppet af hvad den i de särskilda stapelstäderna utgjort för åren 1853—1855, eller sammanräknadt 9,520,000 R:dr, tolagsersättningen skulle *derutaf* utgå med de för hvarje stad normalt fastställda belopp, i medeltal för hela riket utgörande 8½ procent, och att när brutto-uppbörden öfverstege normalsumman, städerna skulle *af detta öfverskott* såsom tolagsersättning åtnjuta allenast 5 procent. Godtgörelsen till handels- och sjöfartsfonden erlades såsom ett fixt anslag af tulluppbörden *i sin helhet* utan förändring, såvida icke tullinkomsternas brutto skulle komma att öfverstiga 15,000,000 R:dr; och att Staten betalade tolag för handels- och sjöfartsafgiften och för tolagen sjelf, kunde med lika litet skäl sägas, som att tolags-ersättning utginge från de öfriga afkortningar och förvaltningskostnader, hvilka utaf Rikets Ständer af de samfälda tullmedlen utanordnades. Häraf visade sig ock tydligt, att vid det förhållande, som under år 1859 inträffat, eller att uppbörden med omkring 3 millioner R:dr öfverstigit den omförmälda normalsumman, Staten undginge att af detta betydliga öfverskott i tolags-ersättning utbetala mer än 5 procent, i medeltal räknadt, i stället att, om ingen tolags-reglering egt rum, städerna varit berättigade att för hela den tullpligtiga varu-in- och utförseln tillgodonjuta tolag efter den högre procent, som förut varit gällande. Utskottet yttrade vidare, att, liksom motionärens antagande, att tolagsersättningen komme att utgå för handels- och sjöfartsafgiften samt tolagen sjelf, hvilade på en uppenbart oriktig grund, så förhölle det sig äfven med hans sätt att beräkna Statsverkets förlust på

tolagsregleringen med hänseende till den förändring af tullagstiftningen öfver hufvud, som vid 1856—1858 årens riksdag genomfördes. Det vore visserligen sannt, att, om en tullpliktig vara gjorts tullfri, så skulle ock, enligt förut gällande stadganden, den för samma vara utgående tolag upphöra; och beloppet af denna tolag läte äfven lätt till siffran beräkna sig. På detta sätt skulle man tvifvelsutan kunna uppsöka flera artiklar och uppställa åtskilliga summor, de der visade, att högst betydlig minskning i städernas tolagsinkomster redan skolat inträffa i följd af den fria riktning, i hvilken tullagstiftningen under flera föregående riksdagar blifvit ändrad. Men allt intill 1856—1858 års riksdag hade emellertid erfarenheten ådagalagt, att icke mindre tull- än tolagsinkomsten varit i jemnt stigande. Detta åter hade härrört, icke från förhöjning i afgifterna, utan från tillökning af de in- och utförda varornas mängd. När, nu tolagen, sådan den i äldre författningar vore städerna tillförsäkrad, i allmänhet utgick i mån af varuvärdet, men tullsatserna i förhållande dertill nedsattes, så visade det sig uppenbart, att, om också en friare tullagstiftning för vissa artiklar medgifvit tullfrihet och följaktligen äfven tolagsfrihet, så hade likväl tolags-afgiften, der förra grunden för dess utgörande qvarstått, i regeln stigit i starkare förhållande än sjelfva tullinkomsten. Då t. ex. man tillföre ansåg manufakturvaror böra draga en tull af 25 procent af värdet, så utgjorde tolagen, om den beräknades till endast 2 procent af tullvärdet, 8 procent af tullbeloppet; nedsattes åter tullafgiften till 20 procent, så steg tolagen till 10 procent af densamma o. s. v. Här af följde således ovedersägligen, att ju mera det antagna friare tullsystemet fullföljdes, desto högre skulle städernas tolagsinkomst efter förra beräkningen hafva stigit i förhållande till tullinkomsten, och desto större kostnader skulle Statsverket fått vidkännas, om tolagsregleringen framskjutits till en kommande tid; och att en reglering, som ordnade tolagsafgiften i enlighet med tullagstiftningens grundsatser, förr eller sednare blifvit af behovet oundgängligen påkallad, icke för städernas skull, utan för handelsns naturliga utveckling och för de skattskyldiges befrielse från en mer och mer tryckande pålaga, derom kunde meningarne svårligen vara delade.

Vid betraktande af den genomförda regleringen och dess resultat icke blott med hänsigt till en eller annan särskild artikel eller ett eller annat enstaka tidsmoment, utan med regleringens tillämpning på alla handelsartiklar tillsammans och på en längre tidsföljd, vore Utskottet af dessa och öfriga vid regleringens genomförande anförda skäl fullkomligen öfvertygad, att hvarken Statsverket eller landet i sin helhet på den verkställda tolagsregleringen blifvit lidande, utan fastheldre att det borde anses såsom en lycklig följd af flera sammanstående gynnsamma förhållanden, att tolagsregleringen kunnat, på sätt som skett, bringas till utförande; och Utskottet ansåg sig fördensull böra hemställa, att omförmälda motion icke måtte till någon Rikets Ständers åtgärd föranleda. Denna hemställan bifölls af tvänne

tvänne Riksstånd, men afslogs af de tvänne andra, hvilka biföllo en i ämnet afgifven reservation, innefattande i viss mån förändrade bestämmelser rörande tolagsersättningens belopp. Till följd af de skiljaktiga besluten hade således frågan vid nämnda riksdag förfallit.

Vid 1868 års riksdag väcktes inom Första Kammaren motion derom, att antingen tolagen måtte anses inbegripen i tullsatserna, men Staten, i stället för att lemna stapelstäderna det höga ersättningsbelopp, som till dem utginge, sjelf öfvertaga kostnaden för de byggnader och anstalter, som för tulluppbörden fordrades, eller ock att åt städerna återlemnades rättigheten att uppbära tolag i sammanhang med annan deras enskilda uppbörd för sjöledes in- och utgående varor. Men i detta fall borde dock tolagsprocenten bestämmas lika öfver allt samt för ändamålet noga afpassas, äfvensom grunden för beräkningen blifva icke det förut begagnade chimeriska tullvärdet utan varans tullsats. I afseende å dessa förslag yttrade dåvarande Bevillnings-Utskott, bland annat, att det syntes Utskottet obestridligt, att genom den år 1857 åstadkomna tolagsregleringen hade å ena sidan städerna vunnit jemförelsevis större säkerhet för och stadga i inkomster, hvilka, ehuru med full rätt dem tillhörande, likväl vore beroende såväl af Kongl. Maj:ts lagstiftningsrätt i administrativ väg som af förändringar i tulltaxan, samt att — å andra sidan åter, dels tullagstiftningen erhållit större enkelhet och enhet, dels äfven handeln en kraftigare utveckling och förbrukningen en ej obetydlig lättnad, hvarföre Utskottet icke ansett sig kunna tillstyrka någon återgång till det gamla systemet af tolag såsom särskildt utgående afgifter. Hvad beträffade det andra af motionären alternativt framställda förslaget, erinrade Utskottet, att i tolagsersättningen vore inbegripna flerfaldiga, förut till städerna under namn af tolag ingående afgifter, såsom ordinarie stats- och allmän tolag, inqvarteringstolag, fattigvårdstolag samt öfverflödsafgifter, hvilka, såsom redan af afgifternas olika benämningar framginge, blifvit städerna tillerkända för att underlätta fullgörandet af flera dem ålagda, särdeles tyngande skyldigheter, hvarföre det kunde befaras, att indragningen af tolagsersättningen skulle framkalla från de särskilda städernas sida en mängd olika anspråk på Staten, hvilka åter skulle föranleda både förvecklingar och kostnader. Utskottet erinrade derjemte, att flera städer hade till större eller mindre del anvisat sina på tolagsersättningen beroende inkomster till amortering och räntebetaling af med Kongl. Maj:ts tillstånd upptagna lån, hvarföre den föreslagna åtgärden måste medföra rubbningar i förhållanden, som likväl egde sin grund i städernas af båda Statsmakterna försäkrade rätt till bestämd tolagsersättning; och hemställde Utskottet derföre, att framställningen icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda, hvilken hemställan blef af Riksdagen bifallen.

Såsom skäl för ofvanberörda, vid innevarande riksdag väckta motion är hufvudsakligen anfördt, att man vid tolagsregleringen skulle förbisett den högst väsentliga förändring i förhållandet mellan tolagsuppbörden och tulluppbörden, som, efter

åren 1853—1855, redan vid den tid tolagsregleringen beslutades, blifvit en följd af stadgad tolagsfrihet för åtskilliga förnödenhets- och exportartiklar, hvilka under tiden förklarats tullfria, men hvilka förut, såsom lågt tullbeskattade, dragit en mycket hög tolag i förhållande till tullen; samt att man äfvenledes förbisett att, då handels- och sjöfartsafgiften samt tolagen tillades tullsatserna för att genom tullverket uppbäras utan åtskilnad från den öfriga tullintraden, dessa afgifter skulle komma att i tullverkets räkenskaper presentera sig såsom annan ökad tulluppbörd, och att, då enligt regleringens bestämmelser städerna skulle åtnjuta viss andel af det belopp, hvarmed tulluppbörden ökades, Staten skulle på det sättet komma att till städerna utgifva tolag på tolag, och tolag på handels- och sjöfartsafgiften. Dessa skäl äro, på sätt äfven är nämndt, alldeles desamma, som blifvit af motionären åberopade samt af Representationen pröfvade icke allenast vid det tillfälle, då tolagsregleringen af Rikets Ständer beslutades, utan äfven vid den derpå följande riksdag, då förslag väcktes om detta besluts upphäfvande. Enär sålunda icke några nya förhållanden tillkommit, som böra kunna verka ändring uti de åsikter, som legat till grund för föregående Riksdagars beslut i ämnet, har Stats-Utskottet icke kunnat det af motionären väckta förslaget understödja.

Vid handläggningen af denna fråga har emellertid Utskottets uppmärksamhet blifvit fästad på beskaffenheten af den kontroll öfver tolagsmedlens användande, som för närvarande förefinnes. Sedan nemligen Rikets Ständer uti skrifvelse af den 26 Augusti 1850, jemte tillkännagifvande det Rikets Ständer ansåge lämpligt, att officiella uppgifter rörande beloppet och användandet af de medel, rikets sjö- och stapelstäder egde att under namn af tolag uppbära, blefve till Kongl. Kommerskollegium insända för vinnande af kontroll, huruvida medlen till de afsedda ändamålen användes, af sådan anledning i underdånighet anhållit, det Kongl. Maj:t måtte i näder tackas anbefalla vederbörande att till Kongl. Kollegium hvar tredje år insända behörigen styrkta uppgifter öfver beloppet och användandet af de städerna anslagna tolagsmedel, har Kongl. Maj:t, jemlikt nådigt bref af den 1 Oktober 1851, med bifall till Rikets Ständers förberörda underdåniga anhållan, förordnat, att drätsel förvaltningarne i rikets stapelstäder skola hvar tredje år till Kommers-kollegium för ofvan uppgifna ändamål insända behörigen styrkta uppgifter öfver beloppet och användandet af de städerna tillflutna tolagsmedel för de nästförflutna trenne åren. Af de med anledning häraf till Kommers-kollegium insända uppgifter för åren 1864—1866 har Utskottet tagit kännedom, och ehuru tiden icke medgifvit en fullständig undersökning, huruvida tolagsmedlen för de nämnda åren blifvit i enlighet med gifna föreskrifter använda, hvilken revision lämpligare torde böra af Riksdagens Revisorer företagas isammanhang med granskningen af Kommers-kollegii räkenskaper och förvaltning, har Utskottet likväl vid genomgåendet af berörda uppgifter funnit åtskilligt att i afseende derå anmärka. Uti de flesta redogörelser saknas nemligen anteckning om de Kongl. bref och resolutioner, hvilka bestämma, till hvilka ändamål tolagsmedlen få användas, och granskningen blir derige-

nom väsendtligen försvårad, helst, såvidt af redogörelserna kunnat inhemtas, olika bestämmelser äro för de särskilda städerna gällande. Vidare äro redogörelserna så olika affattade, att någon öfersigt af desamma icke kunnat vinnas. Under det t. ex. redogörelsen från en stad utgöres af specifik kassaräkning, innehåller en annan endast ett tillkännagifvande, att tolagsmedlen "ingått uti den af stadens kassor, hvaraf bestrides stadens magistrats och öfrige tjenstemäns aflöning samt andra publika tarfvor". Slutligen har förändring i nu gällande föreskrifter synts Utskottet lämpligen böra ega rum i afseende på tiden för redovisningens afgifvande, så att de ifrågavarande uppgifterna blefve årligen insända till Kommers-kollegium, som då kunde, efter verkställd granskning, deröfver upprätta ett sammandrag till intagande i Kollegii årligen afgifvande berättelse angående rikets handels- och sjöfartsförhållanden. På grund af hvad sålunda förekommit hemställer Utskottet,

att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes dels förordna, att drätsel förvaltningarne i rikets stapelstäder skola vid viss tid hvarje år till Kommers-kollegium insända behörigen styrkta uppgifter öfver beloppet och användandet af de städerna tillflutna tolagsmedel för det näst föregångna året, dels anbefalla Kommers-kollegium att, efter verkställd granskning af dessa uppgifter, deröfver upprätta sammandrag till intagande i den af Kollegium årligen afgifvande berättelsen om rikets handel och sjöfart.

Stockholm den 3 Maj 1870.

På Stats-Utskottets vägnar:

Arv. Fr:son Posse.

Reservationer:

af Herr *E. Key*, hvilken yrkade, att den utaf Utskottet föreslagna underdåniga skrifvelse jemväl måtte innefatta en anhållan derom, "att Kongl. Maj:t täcktes låta utreda, i hvilket förhållande stapelstädernas tolagsersättningar stått, särskildt för hvarje stad för de 12 sednast förflutna åren, till kostnaderna för fullgörandet af de skyldigheter, dessa städer ålegat emot rättigheten att åtnjuta tolag".

Häruti instämde Herrar *Jan Andersson*, *Carl Ifvarsson* och *P. O. Hörnfeldt*; af Herr *M. Ahlgren*, som yttrade: "Under hänvisande till Rikets ständers vid 1856—1858 årens riksdag fattade, af Kongl. Maj:t under den 18 December 1857 fastställda beslut, för hvars innehåll, hvad angår förevarande fråga, här ofvan närmare redogöres, anser jag för min del Herr Nils Larsons motion i dess närvarande skick icke böra till någon Riksdagens åtgärd föranleda."

Häruti instämde Friherre *F. A. Funck* och Herr *E. af Klint*.